DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA ROLNICTWA I DÓBR PAŃSTWOW
Rzeczypospolitej Polskiej.

WARSZAWA. № 28. 31 grudnia 1921 r.

TREŚĆ:

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 5 grudnia 1921 roku

w przedmiocie rozciągnięcia mocy obowiązującej przepisów weterynaryjno-sanitarnych na województwa: wołyńskie, poleskie i nowogródzkie, oraz na powiaty: białowieski, grodzieński i wołkowyski województwa białostockiego.

Na mocy art. 6 ustawy z dnia 4 lutego 1921 roku o unormowaniu stanu prawno-politycznego na ziemiach, przyłączonych do obszaru Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie umowy o preliminaryjnym pokoju i rozejmie, podpisanej w Rydze dnia 12 października 1920 roku (Dz. U. R. P. r. 1921 № 16, poz. 93) zarządza się co następuje:

§ 1. Na województwa: wołyńskie, poleskie i nowogródzkie, oraz na powiaty: białowieski, grodzieński i wołkowyski województwa białostockiego rozciąga się moc obowiązującą:

a) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 września 1920 r. w przedmiocie walki z księgosuszem (Dz. U. R. P. № 94, poz. 621),

b) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 września 1920 r. w przedmiocie tymczasowej organizacji państwowej służby weterynaryjnej (Dz. U. R. P. № 102, poz. 676).

§ 2. Wykonanie niniejszego rozporządzenia powierza się Ministrowi Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Jednocześnie tracą moc obowiązującą postanowienia rozporządzeń Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich oraz Komisarza Naczelnego Ziem Wołynia i Frontu Podolskiego sprzeczne z rozporządzeniami, wymienionemi w § 1.

Prezydent Ministrów:
A. Ponikowski

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
J. Raczyński

(Dziennik Ustaw № 103 z dn. 21.XII. 1921 r. poz. 743).

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych

z dnia 1 grudnia 1921 roku

o rozciągnięciu mocy obowiązującej rozporządzenia z dnia 14 maja 1920 roku, w przedmiocie tymczasowego dozoru weterynaryjno-policyjnego nad transportami zwierząt i surowych produktów pochodzenia zwierzęcego, przewożonych drogami żelaznemi i statkami (Dz. U. R. P. № 41 poz. 248) na obszar województw: nowogródzkiego, poleskiego i wołyńskiego oraz powiatów: białowieskiego, grodzieńskiego i wołkowyskiego województwa białostockiego.

Na mocy art. 1093, 1094, 1100, 1107, 1117, 1142 i 1148 Ustawy Lekarskiej (Zbiór Praw b. Ces. Ros. Tom XIII, wydanie 1905 r.) w porozumieniu z Mi-

nistrami Przemysłu i Handlu, Kolei Żelaznych, Robót Publicznych i Zdrowia Publicznego zarządza się co następuje:

§ 1. Na obszarze województw: nowogródzkiego, poleskiego i wołyńskiego oraz powiatów: białowieskiego, grodzieńskiego i wołkowyskiego województwa białostockiego stosowane będzie rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych, wydane w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu, Kolei Żelaznych, Robót Publicznych oraz Zdrowia Publicznego z dnia 14 maja 1920 roku w przedmiocie tymczasowego dozoru weterynaryjno-policyjnego nad transportami zwierząt i surowych produktów pochodzenia zwierzęcego, przewożonych drogami żelaznemi i statkami na obszarze województw: białostockiego, kieleckiego, łódzkiego, lubelskiego i warszawskiego (Dz. U. R. P. № 41, poz. 248).

§ 2. Rozporządzenie niniejsze zyskuje moc obowiązującą z dniem ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
J. Raczyński

Minister Przemysłu i Handlu:
w z. *Henryk Strasburger*

Minister Kolei Żelaznych:
Sikorski

Minister Robót Publicznych:
G. Narutowicz

Minister Zdrowia Publicznego:
w z. *Chodźko*

(Dziennik Ustaw № 104 z dn. 23/XII. 1921 r. poz. 755).

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu

z dnia 15 grudnia 1921 roku

w przedmiocie norm szacunkowych zwierząt domowych dla wymiaru podatku procentowego.

Na zasadzie art. 1178 Ustawy Lekarskiej (ros. Zb. Pr. tom XIII wyd. 1905 r.) w brzmieniu ustawy z dnia 18 listopada 1921 r. (Dz. U. R. P. № 99 poz. 712) w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu zarządza się co następuje:

§ 1. Ustanawia się następujące normy szacunkowe zwierząt w celu wymiaru podatku procentowego:

a) buhaje, woły i krowy 25000 mk. (podatek w wysokości 2% w myśl art. 1178 ustawy wynosi 500 mk);

b) jałownik od 1/2 r. do 2 lat 10000 mk. (podatek w wysokości 2% w myśl art. 1178 ustawy wynosi 200 mk.);
c) cielęta do 1/2 r. 4000 mk. (podatek w wysokości 1% w myśl art. 1178 ustawy wonosi 40 mk.);
d) owce i kozy 3000 mk. (podatek w wysokości 1% w myśl art. 1178 ustawy wynosi 30 mk.);
e) jagnięta i koźlęta 1000 mk. (podatek w wysokości 1% w myśl art. 1178 ustawy wynosi 10 mk.);
f) świnie 15000 mk. (podatek w wysokości 2% w myśl art. 1178 ustawy wynosi 300 mk.).

§ 2. Rozporządzenie niniejsze obowiązuje na obszarze b. zaboru rosyjskiego.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze zyskuje moc obowiązującą z dniem ogłoszenia.

Równocześnie tracą moc obowiązującą dotychczasowe normy szacunkowe.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
J. Raczyński

Minister Przemysłu i Handlu:
w z. *Henryk Strasburger*

(Dziennik Ustaw № 104 z dn. 23.XII. 1921 r. poz. 761).

OKÓLNIK № 382

do pp. Wojewodów: Białostockiego, Kieleckiego, Lubelskiego, Łódzkiego i Warszawskiego oraz Naczelników Zarządów Okręgowych Lasów Państwowych w Radomiu, Siedlcach i Warszawie

w przedmiocie

zwolnienia państwowych obszarów leśnych od ciężarów serwitutowych na terenie b. Królestwa Kongresowego w myśl ustawy z dnia 7 maja 1920 r. o likwidacji serwitutów (Dz. Ust. Rz. P. № 42, poz. 249).

W uzupełnieniu okólnika z dnia 16 lipca 1921 r. № 324, przewidującego tryb postępowania przy likwidacji serwitutów, obciążających państwowe majątki rolne i mając na uwadze, że rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 listopada 1920 r. w przedmiocie organizacji i zakresu działania Okręgowych Zarządów Lasów Państwowych (Dz. Ust. Rz. P. № 114 poz. 753) nie uprawnia tych zarządów do zawierania umów o likwidacji serwitutów, ciążących na lasach państwowych, zarządzam co następuje:

1. Do wykonania wszelkich czynności, wymaganych przez ustawę z dnia 7 maja 1920 r. o likwidacji serwitutów na terenie b. Królestwa Kongresowego (Dz. Ust. Rz. P. № 42 poz. 249) oraz przez rozporządzenie Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego w przedmiocie wykonania tej ustawy (Dz. Ust. Rz. P. 1920 r. № 57 poz. 354), upoważniam pp. Naczelników Zarządów Okręgowych do delegowania do tych czynności pp. nadleśniczych

ew. inspektorów, którzy w porozumieniu z właściwymi komisarzami ziemskimi mają pertraktować z użytkownikami serwitutów i w razie możliwości likwidacji serwitutów na zasadzie dobrowolnego układu zawierać i podpisywać umowy o dobrowolnej likwidacji serwitutów z tem zastrzeżeniem, że stają się one obowiązujące dla Państwa, jako właściciela danych obszarów leśnych, po zaakceptowaniu ich przez właściwego Naczelnika Z. O. L. P., występować przed urzędami ziemskiemi w charakterze strony w imieniu Skarbu Państwa oraz stawiać żądania o przymusowej likwidacji serwitutów po uzyskaniu na to specjalnego pełnomocnictwa od właściwego naczelnika Z. O. L. P. stosownie do art. 44 powołanego rozporządzenia.

Jeżeli dobrowolny układ likwidacji serwitutów pastwiskowych i leśnych, obciążających lasy państwowe ma się dokonywać kosztem gruntów ornych, do pertraktacji i zawarcia przedwstępnego układu prócz przedstawiciela Z. O. L. P. winien być delegowany przez wojewodę przedstawiciel urzędu wojewódzkiego.

2. Do prowadzenia układów i wszelkich innych czynności, związanych z likwidacją służebności, nie mogą być wyznaczani nadleśniczowie lub inspektorowie:

a) jeżeli oni sami, ich żony, krewni w linji prostej, zstępnej lub wstępnej, bez ograniczenia stopni, krewni zaś w bocznej linji pierwszych 4 stopni i powinowaci 3 stopni, oraz przysposobieni przez nich lub przyspasabiający, uczestniczą w likwidacji serwitutów w charakterze strony interesowanej;

b) jeżeli są opiekunami, lub zarządzają majątkiem osób uczestniczących w likwidacji serwitutów:

c) jeżeli ktokolwiek z uczestników likwidacji serwitutów zarządza ich majątkiem lub interesami;

d) jeżeli oni lub ich żony są najbliższymi spadkobiercami któregokolwiek z uczestników likwidacji serwitutów lub też prowadzą z nimi spór sądowy.

3. W celu należytego wykonania powyższych czynności powinni pp. nadleśniczowie lub inspektorowie dokładnie zaznajomić się z ustawą o likwidacji serwitutów, rozporządzeniem Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego w przedmiocie wykonania ustawy o likwidacji serwitutów na terenie b. Królestwa Kongresowego z dnia 16/VI 1920 r. (Dz. Ust. R P. № 57 poz. 354), okólnikiem № 155 Głównego Urzędu Ziemskiego w sprawie postępowania przy likwidacji serwitutów z dnia 20/VII 1920 r. (Dz. Urz. Gł. Urzędu Ziemskiego № 5) i rozporządzeniem Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego z dnia 27 lipca 1921 r. o uzupełnieniu rozporządzenia z dnia 16 czerwca 1920 r. w przedmiocie wykonania ustawy z dnia 7 maja 1920 r. o likwidacji serwitutów na terenie b. Królestwa Kongresowego (Dz. Ust. R. P. z 1921 № 79 poz. 542) oraz z metodami klasyfikowania użytków rolnych, wskazanemi w tymczasowej instrukcji dla urzędów ziemskich w przedmiocie zasad i postępowania przy klasyfikacji dla użytków rolnych z dnia 11 maja 1920 r. i metodami oceniania drzewostanów.

4. W razie dojścia do skutku układu dobrowolnego o zamianie służebności, projekt tego układu winien odnośny nadleśniczy lub inspektor przedłożyć naczelnikowi Zarządu Okręgowego do rozpatrzenia i aprobaty, a po dokonaniu tych czynności Zarząd Okręgowy przesyła umowę odnośnemu powiatowemu komisarzowi ziemskiemu do zaświadczenia trybem przepisanym z dołączeniem dokumentów, wyszczególnionych w art. 28 rozporządzenia Prezesa Gł. Urz. Ziemskiego z dnia 16 czerwca 1920 r. Odpis zatwierdzonej umowy Zarząd Okręgowy Lasów Państwowych przesyła do Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Sporządzony przy udziale przedstawiciela urzędu wojewódzkiego projekt układu dobrowolnego o zamianę służebności kosztem użytków rolnych winien być bezpośrednio przedłożony naczelnikowi Z. O. L. P. do zatwierdzenia. W razie sprzeciwu ze strony przedstawiciela urzędu wojewódzkiego co do zaprojektowanego układu, układ ten winien uzyskać aprobatę właściwego urzędu wojewódzkiego, poczem dopiero może być przedstawiony do naczelnika Z. O. L. P. do zatwierdzenia.

5. O ile układ dobrowolny nie dojdzie do skutku i zachodzi konieczność przymusowej likwidacji serwitutów, powinni pp. Naczelnicy delegować z pośród podwładnych sobie urzędników dwóch dokładnie obeznanych ze sprawą likwidacji serwitutów przedstawicieli do Komisji Szacunkowo-Rozjemczej i dwóch ich zastępców, stosownie do art. 25 ustawy z dnia 7 maja 1920 r.

W wypadku likwidacji serwitutów, obciążających lasy państwowe kosztem użytków rolnych, właściwy Wojewoda deleguje jednego przedstawiciela Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych i jednego zastępcę do Komisji Szacunkowo-Rozjemczej. Przedstawiciele Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych winni występować w Komisji solidarnie. W wypadku różnicy zdań stanowiska delegatów winny być uzgodnione przez urzędy, które ich delegowały.

6. Gdyby w toku postępowania, wdrożonego w myśl art. 19 ustawy z dnia 7 maja 1920 r. o likwidacji serwitutów, została zawarta umowa w przedmiocie dobrowolnej likwidacji serwitutów, należy postępować w myśl postanowień pp. 1 — 4 niniejszego okólnika, oraz rozporządzeń Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego z dnia 16 czerwca 1920 r. (Dz. Ust. R. P. № 57 poz. 354) i z dnia 27 lipca 1921 r. (Dz. Ust. R. P. № 79 poz. 542).

7. Częściowa likwidacja służebności leśnych i pastwiskowych przysługujacych danej wsi, jak i likwidacje służebności jednej tylko wsi wówczas, jeśli państwowy obszar leśny jest obciążony serwitutami, należącemi do kilku wsi, nie może mieć miejsca pod żadnym pozorem, gdyż w myśl art. 13 i 14 ustawy z dnia 7/V 20 r. wszystkie serwituty, obciążające dany obszar państwowy, jak również wszystkie serwituty, z których dana wieś korzysta, muszą być likwidowane jednocześnie. W razie zawarcia dobrowolnego układu o zamianę serwitutów z jedną wsią i niemożności zgodnego porozumienia z pozostałemi, należy jednocześnie wystąpić o przymusową likwidację w pozostałych wsiach, składając układ dobrowolny do zatwierdzenia urzędowi ziemskiemu, gdyż w myśl art. 14 powołanej ustawy likwidacja takich służebności winna się odbyć jednocześnie we wszystkich wsiach, które z nich korzystają.

Jeżeli wynagrodzenie gruntowe za ulegające zniesieniu serwituty, obciążające lasy państwowe, wydzielone zostaje z majątku państwowego, na którym ciążą również serwituty, to likwidacja tych ostatnich winna być dokonana wcześniej lub jednocześnie z likwidacją serwitutów, ciążących na lasach państwowych, przyczem wynagrodzenie gruntowe przedewszystkiem winno być użyte na wyrównanie należności z tytułu likwidacji służebności, ciążących na tym majątku.

8. W razie, gdyby decyzja, powzięta przez Okręgową Komisję Ziemską w sprawie przymusowej likwidacji serwitutów, nie zadowoliła Okręgowego Zarządu Lasów Państwowych, zarząd ten ma prawo i obowiązek zaskarżyć ją do Głownej Komisji Ziemskiej w terminie 14 dni od daty doręczenia stronom tej decyzji w redakcji ostatecznej. Decyzje Głównej Komisji Ziemskiej są ostateczne i ulegają zaskarżeniu do Sądu Najwyższego jedynie w wypadkach, przewidzianych w Ust. Post. Cyw. (art. 39 i 41 ustawy z dnia 7 maja 1920 r.).

9. Przystępując do zawarcia dobrowolnej ugody o zniesienie służebności za sprawiedliwem i słusznem wynagrodzeniem, urzędnik, delegowany do zawarcia dobrowolnej umowy, winien stwierdzić, jaka jest wartość ciążących na państwowym obszarze leśnym serwitutów, aby następnie przyjść do ocenienia tego, co wzamian za ich zniesienie ofiarować można.

W tym celu należy przedewszystkiem ocenić te korzyści, jakie uprawnionym do korzystania ze służebności przysługują, a jakich pozbyliby się przy ich zniesieniu.

10. Podstawą oceny tych korzyści powinien być nietylko sam wymiar służebności, obciążających państwowe obszary leśne na mocy zasadniczych wpisów tabeli likwidacyjnej lub aktów nadawczych wsi, likwidującej serwituty, przy uwzględnieniu zmian, jakie mogły w tej mierze nastąpić na zasadzie dodatkowych wpisów do tabeli likwidacyjnej lub aktu nadawczego ewent. prawomocnych decyzyj urzędów do tego powołanych, lecz także i istotne korzyści, osiągnięte z wykonywania prawa służebności w ciągu ostatnich pięciu lat (art. 30 ustawy z dnia 7/V-1921 r.). Dokładne więc rozpoznanie tytułów nadawczych pod względem ich prawomocności, oraz szczegółowe i wszechstronne zapoznanie się ze wszystkiemi wpisami tabeli likwidacyjnej lub aktów nadawczych tak co do przedmiotu służebności, jak i co do sposobu ich wykonania, stanowić będzie pierwszy obowiązek urzędnika, delegowanego do zawarcia dobrowolnej umowy w przedmiocie likwidacji służebności.

11. Po rozpatrzeniu wymienionych w p. 7 tytułów nadawczych nastąpić winno ustalenie postaci i rozciągłości służebności użytkownikom przysługujących. Sprawa ta jest niezmiernie ważna, od niej bowiem zależy wyjaśnienie, co istotnie ma być przedmiotem wynagrodzenia. Ustanowienie rozciągłości służebności powinno być dokonane na podstawie wyżej wymienionych tytułów nadawczych dla każdej postaci służebności w sposób następujący:

a) służebność poboru drewna na naprawę budowli, czyli t. zw. serwitut budowlany, określa się podług ilości, rodzaju i wymiaru drzew, jakie użytkownik ma prawo pobierać corocznie lub w pewnych okresach czasu z obciążonego państwowego obszaru leśnego;

b) służebność poboru drewna na naprawę ogrodzeń ustala się na podstawie ilości, gatunku i wymiaru kołów i żerdzi, lub też ilości wozów chróstu, mających być perjodycznie wydawanemi użytkownikom.

Gdy wiadome są ilość, wymiary i gatunek drewna, pobieranego przez użytkowników na reparację budowli i ogrodzeń, w takim razie z łatwością obliczyć można masę drzewną;

c) służebność poboru drewna na opał, czyli t. zw. ugaj określa się ilością wozów tego materjału, jaka corocznie jest na ten cel oznaczona w tabelach likwidacyjnych, lub aktach nadawczych.

Tam, gdzie użytkownicy biorą należny im opał nie ogólnie używanemi w b. Królestwie Polskiem parokonnemi wozami, lecz naręczami, płachtami, ręcznemi wózkami, jednokonnemi małemi wozami i t. p., służebność opału może być określona wszystkiemi temi sposobami, lecz z warunkiem, ażeby jednocześnie było ustalone, ile takich naręczy, płacht, wózków ręcznych, lub wozów jednokonnych zawiera zwyczajny włościański wóz parokonny.

Skoro ilość i jakość należnego użytkownikom opału ściśle w liczbie wozów określoną zostanie, przystępuje się do zamiany tego opału na sążnie drewna szczapowego tegoż gatunku przez

porównanie masy drzewnej i siły ogrzewalnej. Zamiana następuje według następujących zasad:

1) włościański wóz parokonny suszu lub gałęzi zawiera 20 angielskich stóp sześciennych, a jednokonny—13,5 ang. stóp sześciennych masy drzewnej, o ile zapis w tabeli likwidacyjnej, lub nadawczej inaczej nie stanowi;

2) sążeń leśny zwyczajny drewna szczapowego szczelnie ułożonego. czyli $^1/_4$ część sążnia sześciennego, zawiera 62,5 stóp ang. sześciennych masy drzewnej;

3) różnica pomiędzy palnością drewna szczapowego a suszu i gałęzi, czyli zbiórki, wyraża się w stosunku 72:37.

Podług przytoczonych czynników zamiennych, dających możność ustanowienia stosunku wartości opału, przysługującego użytkownikom, do wartości drewna szczapowego pod względem masy i siły ogrzewalnej, nader łatwo będzie następnie określić masę drewna opałowego, do jakiej na mocy tytułu nadawczego użytkownicy są uprawnieni;

d) służebność zbierania ściółki leśnej oznacza się podług ilości fur, przysługujących corocznie użytkownikom.

Skoro ilość fur ściółki leśnej ściśle określoną zostanie, należy oznaczyć wartość nawozową ściółki leśnej podług jej wagi w stanie suchym w stosunku do wartości nawozowej słomy. Stosownie do tego należy wyrachować ilość, przeznaczoną na wynagrodzenie za znoszącą się służebność ściółki leśnej;

c) służebność pastwiska określa się podług rodzaju i ilości głów inwentarza, który użytkownicy mają prawo puszczać na pastwisko do lasu państwowego, obciążonego tą służebnością, oraz podług czasu i miejsca, w którem z pastwiska korzystać mogą.

Ilość tego inwentarza należy zredukować na krowy, biorąc za zasadę znaną formułę redukcyjną, według której 1 wól i 1 koń pod względem pożywienia równa się $1^1/_2$ krów, jałownik dwuletni $= ^1/_2$ krowy, a jednoroczny $= ^1/_3$ krowy, owca $= ^1/_{10}$ krowy, a gęś $= ^1/_{24}$ krowy.

12. Gdy w tabeli likwidacyjnej, lub w akcie nadawczym, albo w decyzjach urzędów do tego powołanych służebność nie została co do ilości i jakości przedmiotu lub co do miejsca poboru serwitutów ściśle określona (najczęściej w tytułach nadawczych brak ścisłego określenia służebności pastwiskowych), oraz gdy uprawnieni do korzystania z serwitutów z powodów niezależnych od właściciela dziedziny, obarczonej serwitutami (np. z powodu stanu i możności lasu, lub ze względu na kulturę i ochronę lasu i t. p.) z praw swoich w całej pełni nie mogli korzystać, właściwa praca około zawarcia układów winna być przeprowadzona przez wyjednanie u urzędów ziemskich ścisłego określenia postaci i rozciągłości serwitutów oraz ścisłego umiejscowienia poboru tych serwitutów, do jakich dana dziedzina jest uprawniona. gdyż strony winny przystępować do umowy z wyrobionem jasno pojęciem o tem, czego żądać lub co zaofiarować mogą.

13. Po ustanowieniu ścisłego rozmiaru służebności, podlegających wynagrodzeniu, należy dokonać oszacowania ich wartości, która oznaczona być powinna podług miejscowych cen przeciętnych ostatniego pięciolecia.

W tym celu należy przedewszystkiem ustalić oddzielnie dla każdego roku przeciętną z ostatnich lat pięciu miejscową cenę rynkową jednostek

materjałów lub korzyści użytkowych, jakie uprawnionym do korzystania ze służebności przysługują.

14. O ile za podstawę obliczenia wartości tych materjałów lub korzyści użytkowych brane będą jednostkowe ceny sprzedażne tych materjałów lub użytków w stanie gotowym, a nie w tym stanie, w jakim otrzymują je użytkownicy na miejscu w lesie, wówczas od ustalonych cen dla każdego materjału lub użytku należy potrącić wydatek, jaki użytkownik musiałby ponosić dla wykonywania swego prawa t. j. wartość zużytej w każdym z tych pięciu lat oddzielnie pracy rąk roboczych i sprzężaju, potrzebnego do otrzymania tych materjałów lub użytków przez użytkownika.

15. Gdy zostaną takim sposobem ustalone wszystkie ceny jednostkowe dla każdego roku oddzielnie, wówczas wyrachowaną być winna przeciętna za całe ostatnie pięciolecie wartość jednostek materjałów lub korzyści użytkowych dla każdej postaci serwitutów, do jakich na mocy tytułu nadawczego użytkownicy są uprawnieni, a mianowicie:

a) dla służebności pobierania drewna na naprawę budowli i ogrodzeń — wartość jednej sztuki drewna budulcowego, żerdzi, kołu. lub 1 wozu chróstu obliczona według cen przeciętnych na pniu tego rozmiaru i gatunku, jaki użytkownik ma prawo pobierać corocznie na naprawę budowli i ogrodzeń;

b) dla służebności poboru drewna opałowego — wartość pobieranej przez użytkownika jednostki opałowej, wypośrodkowana za pomocą porównania z ceną sążnia drewna szczapowego, praktykowaną w lesie, ale bez ścięcia z pnia, bez połupania na szczapy, bez zwożenia na miejsce i bez ułożenia w sążnie i przy uwzględnieniu różnicy, zachodzącej pomiędzy jednostką drewna szczapowego, a zbiórki, o czem była mowa w p. 11 niniejszego okólnika. podającym normy dla ustanowienia miąższości i wartości ogrzewalnej każdego rodzaju opału;

c) dla służebności ściółki leśnej—wartość jednokonnej lub parokonnej fury ściółki leśnej, wyrachowanej za pomocą porównania jej z wartością słomy targanej, na ściółkę używanej, przyjmując za zasadę, że:

1) stosunek wartości ściółki leśnej do słomy targanej jest, jak 1 : 4;

2) fura jednokonna włościańska ściółki waży 5, a dwukonna 8 centnarów metrycznych.

Od określonej w ten sposób wartości ściółki leśnej należy potrącić wartość robocizny pieszej i konnej, użytej do grabienia i zwiezienia ściółki;

d) dla służebności pastwiska — wartość pasania jednej sztuki inwentarza po zredukowaniu na krowy, obliczona według przeciętnej ceny miejscowej, pobieranej za użytkowanie pastwiska przy uwzględnieniu jakości gruntu, podlegającego służebności, stopnia ocienienia gruntu drzewami, odległości pastwiska, ogólnej ilości pasącego się inwentarza, powierzchni leśnej, przeznaczonej do wykonywania służebności pastwiskowej po potrąceniu $^1/_5$ z ogólnego obszaru leśnego, obciążonego tą służebnością, na miejsce ochronne, wyłączone od pasania bydła i t. p. okoliczności miejscowych, od których zawisła wartość pastwiska leśnego.

16. Opierając się na wyprowadzonej w p. 15 przeciętnej za ostatnie pięciolecie wartości jednostek materjałów i korzyści użytkowych, oraz na ilości jednostek, ściśle określonych w tabeli likwidacyjnej. lub akcie nadawczym, należy ocenić wartość tych korzyści i materjałów, czyli t. zw. wartość

roczną korzyści serwitutowych, jakie każdy użytkownik—ewentualnie pewna ich grupa — rocznie tracą z tytułu likwidacji przysługujących im praw do służebności.

Ustalona podług zasad powyższych ogólna roczna wartość użytkowa wszystkich likwidowanych serwitutów po skapitalizowaniu jej według stopy procentowej 3¹/₃%, czyli za pomocą mnożnika 30, stanowić będzie wartość służebności, którą należy wypłacić każdemu gospodarstwu tabelowemu — ewentualnie pewnej ich grupie, a następnie łącznie im wszystkim z tytułu likwidacji serwitutów.

Ta ostatnia wartość będzie stanowić najdalej idącą granicę, w której Zarząd Okręgowy Lasów Państwowych mocen będzie przeprowadzać dobrowolne układy.

17. Po ustanowieniu rozciągłości służebności i wyrachowaniu ich wartości kapitalnej nastąpić może dopiero oznaczenie sposobu wynagrodzenia, polegającego na wynalezieniu równoważnika w ziemi, lesie, lub pieniądzach za odjętą używalność. Wynagrodzenie winno nastąpić w myśl art. 10 ustawy z dnia 7 maja 1920 r. (Dz. Ust. R. P. № 42, poz. 249) i art. 11 rozporządzenia Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego z dnia 16/VI 1920 r. (Dz. Ust. R. P. № 57, poz. 354) albo w ziemi przydatnej dla celów rolniczych lub w lasach, nie mających znaczenia ochronnego (art. 15 ustawy z dnia 7 maja 1920 r.), równających się w swej wartości ściśle określonemu w p. 15 niniejszego okólnika równoważnikowi utraconych korzyści serwitutowych, albo za gotówkę w całości lub częściowo, a to tylko w nadzwyczajnych wypadkach, przewidzianych w art. 10 ustawy z dnia 7 maja 1920 r. i w art. 11 powołanego rozporządzenia wykonawczego Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego z dnia 16 czerwca 1920 r. (Dz. Ust. R. P. № 57, poz. 354).

18. Wybór wymienionych w p. 17 niniejszego okólnika równoważników stanowić będzie najtrudniejsze zadanie osób, powołanych do przeprowadzenia likwidacji serwitutów. Wyznaczając z obszaru majątku państwowego grunty i lasy, projektowane do oddania za serwituty, należy mieć na względzie słuszne prawa i interesy użytkowników, których życzenia i żądania winny być zbadane przed projektowaniem równoważnika, przy możliwie ścisłem stosowaniu się do ogólnych zasad, wyszczególnionych w art. 68 rozporządzenia Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego z dnia 16 czerwca 1920 r., a dotyczących wydzielenia za serwituty gruntów z majątku niemi obarczonego.

19. Wybór tych przestrzeni, z których ma być wydzielone wynagrodzenie za służebności, powinien mieć na względzie konieczność skomasowania obszarów leśnych i być oparty na następujących zasadach:

a) obszary leśne, pozostające przy państwie po ich zwolnieniu od służebności leśnych i pastwiskowych, powinny stanowić jednostki jak najdogodniejsze zarówno pod względem administracyjnym, jak i technicznym;

b) granice tych obszarów powinny być dokładne i jak najkrótsze, a figury jak najkorzystniejsze i najbardziej zbliżone do kwadratów;

c) obszary te powinny być połączone z drogami publicznemi w sposób jak najdogodniejszy i prawnie utrwalony—dla zabezpieczenia możliwości wywozu drewna oraz innych płodów i użytków z lasu;

d) obszary te dla ich odwodnienia lub nawodnienia powinny mieć zapewniony odpływ lub dopływ wód;

c) w celu należytego wyzyskania naturalnych źródeł energji i bogactw kopalnych oraz ochrony krajobrazu i utrzymania pomników

przyrody, powinny być o ile możności utrzymane w posiadaniu państwa:

1) źródła i brzegi potoków i rzek, których siła wodna może być dziś lub w przyszłości bądź zużytkowana dla celów spławu i żeglugi, bądź wyzyskana jako naturalne źródło wytwarzania energji dla celów przemysłowo-handlowych;
2) jeziora, stawy i inne środowiska rybne;
3) wartościowe pokłady materjałów budowlanych i zdobniczych oraz wszelkich innych złóż, wód i źródeł mineralnych, stanowić mogących podstawę dla rozwoju przemysłu budowlanego, górniczego i kąpielowego, i
4) zachowania i opieki godne pojedyńcze drzewa, zwłaszcza pamiątkowe, osobliwie rzadkie i ginące obecnie rośliny i znamienne ich skupienie, zbiorowiska roślinne, części lasów, utrzymanych w pierwotnym i nienaruszonym swym stanie i nadających się do urządzenia z nich rezerwatów lub półrezerwatów oraz wszelkie zabytki i pomniki przyrody, za jakie uważać należy szczególnie charakterystyczne twory przyrody rodzimej żywej i martwej, albo miejsca, których ochrona przed wyniszczeniem i zagładą bądź ze względu na ich piękność i malowniczość położenia lub swoiste cechy krajobrazu, albo też ze względu na inne osobliwe lub szczególnie odznaczające ich cechy leży w interesie publicznym.

20. Ponieważ dotychczasowa praktyka przy likwidacji serwitutów, obciążających lasy, wskazuje, że użytkownicy tych serwitutów chętnie idą na układy, gdy otrzymują wzamian grunta rolne, a wobec niewielkiej lesistości całego Państwa interesem tegoż jest przy likwidacji serwitutów jak najmniej dawać z obszarów leśnych, a jeszcze mniej z obszarów produkujących drzewo, przeto na oddanie za służebności przeznaczać się powinno z terytorjum dóbr państwowych grunta w następującej kolejności:

a) t. zw. pustki wśród pól włościańskich i wsi położone, oraz te wolne obszary rolne, jakie w porozumieniu się z właściwym urzędem wojewódzkim w myśl specjalnej decyzji Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych na ten cel przekazane zostaną, przyczem decyzję tę należy uzyskać przed przystąpieniem do likwidacji służebności;
b) ta część wspólnych wygonów i pastwisk, jaka z podziału ich w drodze przymusu na zasadzie art. 32 ustawy z dnia 7 maja 1920 r. i art. 82 rozporządzenia wykonawczego do tej ustawy z dnia 16 czerwca 1920 r. (Dz. Ust. R. P. № 57 poz. 354) Państwo na bezsporną i wyłączną własność otrzyma;
c) przestrzenie leśne niezadrzewione, łąki leśne i halizny oraz wyręby dawniejsze i nowe, o ile figura pozostającej przy Państwie przestrzeni wymagać tego będzie;
d) mniejsze zupełnie odosobnione, wśród gruntów ekonomicznych położone, wielkiej wartości nie przedstawiające i dla administracji leśnej z powodu trudności wykonywania ochrony i zarządu niepożądane parcele leśne;
e) zbyt wydłużone, w głąb pól ornych wrzynające się wązkie pasma gruntów leśnych;
f) skrawki, odcinki i inne grunta leśne figurę i granicę psujące lub (w okolicach górzystych) położone na pochyłościach, zbiegających

ku obcym posiadłościom bez możności wywozu produktów leśnych;

g) nieudane lub przerąbane młodniki i przestarzałe drzewostany, gdy wykazany zostanie brak wszystkich powyższych użytków w dogodnem dla użytkowników położeniu;

h) obszary normalnych drzewostanów, rosnących na gruntach lepszej jakości, jednakże zawsze naprzód z kategorji starszych klas wieku.

21. Gdy położenie układającej się o zmianę serwitutów wsi do obciążonego temi serwitutami lasu wskazywałoby na konieczność oddania na zamianę obszarów świeżych udanych kultur, lub ładnie wyrosłych i dobrze zwartych młodników — wnioskodawcy ze strony Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych w sprawach przymusowej separacji indywidualnych serwitutów winni zważyć, czy w danym wypadku nie będzie korzystniej zastosować wynagrodzenie pieniężne, winni też tę konieczność szczegółowo umotywować (art. 10 i 29 ustawy z dnia 7/V-1920 r. i art. 11 rozporządzenia wykonawczego do tej ustawy z dnia 16 czerwca 1920 r.).

22. Ocenienie objektów, projektowanych do oddania za stracone korzyści użytkujących, powinno być oparte na ustaleniu przeciętnej za ostatnie pięciolecie ceny tych gruntów i znajdujących się na nich oraz ściśle z niemi złączonych stałych kultur rolnych i leśnych oraz innych wartości dodatkowych, które łącznie z gruntami temi projektowane są do oddania za utracone serwituty.

23. Dla ocenienia gruntów bez względu na dotychczasowy i projektowany na przyszłość sposób ich użytkowania należy przeprowadzić ich klasyfikację zgodnie z Instrukcją Tymczasową dla Urzędów Ziemskich w przedmiocie zasad i postępowania przy klasyfikacji użytków rolnych i dopiero następnie ustalić wartość sprzedażną jednostki klasy dominującej każdego rodzaju użytków rolnych na podstawie cen, jakie były płacone w każdym roku z ostatnich pięciu lat za jednostkę odpowiedniego użytku przy sprzedaży gruntów w najbliższej okolicy danego majątku, biorąc pod uwagę wszelkie możliwe wiarogodne źródła i materjały, z których cenę tę można wypośrodkować.

24. Po ustaleniu dla każdego roku z ostatnich pięciu lat ceny sprzedażnej jednostki dla każdego rodzaju użytku i po określeniu przeciętnej ceny w okresie tego pięciolecia zgodnie z dokonaną uprzednio klasyfikacją użytków rolnych, biorąc za podstawę ustosunkowanie wartości poszczególnych klas każdego rodzaju użytków, ustalonych w myśl p. 23 niniejszego okólnika, ustala się ogólną wartość tych użytków.

Wszelkie istniejące oraz projektowane drogi, rowy, wody, granice i t. p., jakie winny być zachowane w celu umożliwienia przyszłym posiadaczom racjonalnego zagospodarowania gruntów, oddanych za serwituty, wyłącza się w myśl art 70 powołanego wyżej rozporządzenia wykonawczego z ogólnego oszacowania.

25. Po ocenieniu wartości gruntów, ocenia się następnie związane z temi gruntami stałe kultury gospodarcze i wartości dodatkowe, do których zalicza się wartość rosnącego na nich lasu, niewykarczowanej karpiny, niewykopanego torfu, wód i t. p. wartości, jakie otrzymają użytkownicy za zrzeczenie się służebności.

Oceny wartości dodatkowych dokonywa się również według przeciętnych cen w ciągu ostatniego pięciolecia.

26. Jeżeli wartość dodatkową stanowi las, to ocenienie drzewostanów ma być przeprowadzone w sposób następujący:

a) przedewszystkiem należy wyłączyć i opisać drzewostany, uwzględniając różnicę rodzaju drzewa, stopnia dobroci siedliska, wieku i stopnia zadrzewienia, a następnie dokonać ocenienia drzewostanów;

b) wartość drzewostanów rębnych lub rębności dochodzących (ponad 60 lat w drzewostanach nasiennych) oceniać należy według ich wartości użytkowej przez zmierzenie drzewa na pniu i ocenienia wartości jego podług przeciętnych cen targowych, określonych dla każdego roku z ostatnich 5-ciu lat, a następnie podług ceny przeciętnej, wyprowadzonej dla całego pięciolecia. Wobec jednak trudności przeliczenia i pomiaru wszystkich drzew na powierzchniach, przekraczających 5 ha, mogą być w każdym poszczególnym drzewostanie zakładane powierzchnie próbne o ogólnym obszarze conajmniej 10% całego drzewostanu;

c) przy ocenianiu drzewostanów młodszych, których wiek jest niższy od blizkorębnego, należy określić ich wartość gospodarczą, t. j. tę wartość, jaka odpowiada znaczeniu drzewostanów w prawidłowem gospodarstwie leśnem, przewidującem cięcie i użytkowanie drzewostanów dopiero po dojściu ich do wieku dojrzałości.

Dla określenia wartości gospodarczej drzewostanów potrzebne jest przedewszystkiem zebranie podstaw rachunkowych, do których należą:

1) tablice zamożnosci drzewostanów, z pośród których najodpowiedniejszemi dla lasów b. Królestwa Polskiego są tablice Schwappacha. Z tablic tych należy zrobić wyciąg, zawierający obok wieku w odstępach 10-cioletnich odpowiednie miąższości drzewostanów panującego i podrzędnego;

2) pieniężna tablica, analogiczna do wyciągu poprzedniego, w której zamiast miąższości umieścić należy odpowiednie wartości użytkowe drzewostanów panującego i podrzędnego na pniu. Przy obliczeniu tych wartości należy mieć na uwadze sortymenty, jakie mogą być pozyskane w różnych stopniach wieku i przestrzegać, aby cena średnia 1 m^3 ogólnej masy wzrastała z wiekiem stosownie do wartości użytkowej drzewostanów;

3) przeciętne koszty upraw oraz zarządu wraz z podatkami, jak również wartość użytków ubocznych z zaznaczeniem wieku drzewostanu, w jakim mogą być one pozyskane;

4) wartość gruntu, obliczoną według najwyższej jego wydajności, a służącą wyłącznie do obliczania wartości drzewostanów. W tym celu należy zestawić wartości gruntu dla różnych kolei rębowych według wzoru

$$G_u = \frac{A_u + D_a 1{,}0p^{u-a} + \ldots - c 1{,}0p^u}{1{,}0p^u - 1} - Z$$

gdzie u oznacza kolej rębową, odpowiadającą różnym stopniom wieku, A_u — wartość użytku głównego, D_a, D_b, D_c . . . — wartość użytków międzyrębnych, pozyskiwanych w wieku a, b, c.... lat, C — koszta uprawy, Z — skapitalizowaną według wzoru $Z = \frac{z}{0.0p}$ wartość rocznych kosztów zarządu i podatków, p — stopę procentową, wynoszącą z reguły 3%. Po zestawieniu szeregu obliczeń należy przyjąć jako wartość gruntu sumę największą; odpowiadający tej wartości wiek

drzewostanu uważany być musi za kolej rębową najwyższej renty gruntowej;

d) ocenienie drzewostanów w wieku od 30 do 60 lat w lesie wysokopiennym ma być dokonane na podstawie wartości spodziewanej według wzoru

$$Wsp_m = \frac{A_u + D_q 1{,}0p^{u-q} + \ldots - (G+Z)\,(1{,}0p^{u-m} - 1)}{1{,}0p}$$

gdzie m oznacza wiek drzewostanu w chwili ocenienia, q wiek drzewostanu, w którym spopziewane są trzebieże;

e) obliczanie wartości drzewostanów poniżej 30 lat mających ma być dokonane na podstawie kosztów produkcji według wzoru:

$$Wk_m = (G+Z)\,(1{,}0p^m - 1) + c\ 1{,}0p^m - (D_a\ 1{,}0p^{m-a} + \ldots).$$

f) wartość gospodarczą drzewostanów, pochodzących z odnowienia naturalnego, należy obliczać tak, jakgdyby pochodziły one z odnowienia ręcznego, rodzaj odnowienia bowiem ma charakter subjektywny i nie może wpływać na objektywną wartość dóbr;

g) wartość gospodarczą drzewostanów odroślowych oblicza się według tych samych metod, co i drzewostanów nasiennych. Jako koszty upraw przyjmuje się te, których wymaga średnie coroczne uzupełnienie zanikających odrośli. Wartość spodziewana stosuje się tu w drzewostanach ponad dwadzieścia lat liczących;

h) jeżeli stopień zadrzewienia drzewostanów mniejszy jest od pełnego (1,0), to obliczoną wartość drzewostanów o pełnem zadrzewieniu należy zredukować w tym samym stosunku.

27. Wobec tego, że w ciągu ostatniego pięciolecia ceny mogą być podawane w różnych walutach, należy przy dokonywaniu wszelkich obliczeń pieniężnych przyjmować relację urzędową (1 rb.=2,16 mk., a 1 kor.=0,70 mk.). Ceny należy brać przeciętnie dla każdego roku kalendarzowego w ciągu ostatniego pięciolecia, które należy liczyć wstecz od pierwszego stycznia tego roku, w którym przystąpiono do zawarcia dobrowolnej umowy w przedmiocie likwidacji serwitutów lub w których zapadło orzeczenie Komisji Okręgowej Ziemskiej w razie przymusowej likwidacji serwitutów.

Przy ustaleniu cen jednostkowych, potrzebnych do ocenienia wartości rocznej korzyści serwitutowych oraz do oszacowania gruntów, drzewostanów, i innych wartości dodatkowych, wydzielonych tytułem wynagrodzenia za projektowane do zlikwidowania służebności, musi być każda poszczególna cena ostatecznie i w należyty sposób uzasadniona.

Podając powyższe do wiadomości i stosowania, polecam pp. Naczelnikom traktować sprawy likwidacji serwitutów jako sprawy pilne, w celu możliwie szybkiego zwolnienia lasów państwowych od ciężarów serwitutowych bez różnicy, czy przymusowa separacja projektowana będzie na żądanie Urzędów Państwowych, czy też na żądanie zainteresowanych włościan (art. 20).

Warszawa, dnia 17 grudnia 1921 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
J. Raczyński

Dyrektor Departamentu Leśnictwa:
J. Miklaszewski

OKÓLNIK № 383

do pp. Dyrektorów Departamentów, Naczelników Wydziałów, Wojewodów Białostockiego, Kieleckiego, Krakowskiego, Lubelskiego, Lwowskiego, Łódzkiego, Nowogródzkiego, Poleskiego, Stanisławowskiego, Tarnopolskiego, Warszawskiego, i Wołyńskiego oraz Kierowników wszystkich podległych Ministerstwu Rolnictwa i D. P. urzędów

w przedmiocie

wypłacenia funkcjonarjuszom państwowym jednorazowej świątecznej zapomogi.

Rada Ministrów na posiedzeniu w dniu 12 grudnia 1921 r. uchwaliła przyznać funkcjonarjuszom państwowym jednorazową zapomogę świąteczną w kwotach, podanych w załączonej tabeli (vide okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 13.XII 1921 r. № 23394/D. B.):

Uprawnieni do otrzymania tej zapomogi są:

1) funkcjonarjusze państwowi pozostający na służbie państwowej przynajmniej od 1 września 1921 r. pobierający uposażenie w myśl postanowień ustaw z dnia 13 lipca 1921 r. (Dz. Ust. Rz. P. № 65 poz. 429—436);

2) ci pracownicy kontraktowi, których wynagrodzenie ustalono w myśl zasad, zawartych w art. 3 zarządzenia Prezedjum Rady Ministrów z dnia 3.III 1921 r. № 3868 (Okólnik Ministerstwa Rolnictwa i D. P. № 283 — Dz. Urz. M. R. i D. P. z 1921 r. № 7);

3) zatrudnieni w służbie państwowej przynajmniej od 1 kwietnia 1921 roku djetarjusze, tudzież pomocnice i pomocnicy kancelaryjni (na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego), przyjęci na zasadzie postanowień § 73 rozporządzenia b. austr. wszystkich ministerstw z dnia 25 stycznia 1914 r. (Dz. U. P. № 21) w kwotach, ustalonych dla funkcjonarjuszów XII i XI stopnia służbowego, oraz pomocnicy woźnych i kursorzy, przyjęci na czas nieograniczony za stałem wynagrodzeniem miesięcznem, według norm, przypadających dla funkcjonarjuszów niższych, stosownie do pobieranej przez nich płacy zasadniczej;

4) młodociani prawnicy poniżej lat 18, należący do kategoryj niższych funkcjonarjuszów państwowych, w rozmiarze połowy stawki, ustalonej dla funkcjonarjuszów tej kategorji, pobierających uposażenie I i II stopnia płacy.

Wyłączeni są natomiast od tej zapomogi pracownicy kontraktowi, przyjęci na czas w umowie z góry oznaczony, a nadto ci, których wynagrodzenie umowne jest wyższe od uposażenia urzędnika lub funkcjonarjusza niższego, spełniającego analogiczne lub podobne funkcje, oraz ci wszyscy pracownicy, których powiadomiono do 1 grudnia 1921 roku o rozwiązaniu z nimi stosunku służbowego, tudzież z pośród odbywających służbę wojskową, poza wiekiem poborowym, funkcjonarjusze samotni.

Ponadto wyłączeni są urzędnicy i funkcjonarjusze niżsi, którzy z tytułu zajmowanego przez nich stanowiska służbowego posiadają względnie dzierżawią grunty, lub otrzymują bezpłatnie mieszkanie, a to bez względu na to, czy świadczenia te otrzymują ze Skarbu Państwa, czy też z innych funduszów, wreszcie ci robotnicy państwowi, którzy w powiecie, gdzie są zatrudnieni, posiadają własne prywatne gospodarstwa rolne.

Wydatek, spowodowany wypłatą jednorazowej świątecznej zapomogi, należy księgować na pozycję dodatków drożyźnianych.

Sumy, wypłacone tytułem jednorazowej świątecznej zapomogi pracownikom Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych, zakomunikują mi Panowie w terminie do 1 stycznia 1922 r. celem sporządzenia odpowiedniego wykazu dla Ministerstwa Skarbu.

Proszę Panów o niezwłoczne wydanie odpowiednich zarządzeń wykonawczych.

Warszawa, dnia 20 grudnia 1921 roku.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Dyrektor Departamentu Ogólnego:
Ubysz

Załącznik do okólnika № 383.

TABELA I.

Urzędnicy i funkcjonarjusze.

Stop. służb. płac	Kwota zapomogi w miejscowościach klasy: I	II i III	IV
XII—XI	10.500	9.000	7.500
X—IX	13.500	12.000	10.500
VIII—VII	15.000	13.500	12.000
VI—V	16.500	15.000	13.500
IV—I	18.000	16.500	
Funkcjonarjusze niżsi			
1—2	7.500	6.000	4.500
3—4	9.000	7.500	6.000
5—9	10.500	9.000	7.500

TABELA II.

Nauczyciele i dyrektorowie szkół średnich, nauczyciele przedmiotów ogólno-kształcących w średnich szkołach zawodowych, dyrektorowie szkół zawodowych—według pobieranego dodatku drożyźnianego, a więc jak urzędnicy VIII, VII i VI stopnia służbowego.

TABELA III.

Profesorowie zwyczajni i nadzwyczajni szkół akademickich, jak urzędnicy IV względnie V stopnia służbowego, a pomocnicy naukowi w szkołach akademickich, jak urzędnicy VIII, VII i VI stopnia służbowego.

TABELA IV

Pozatem otrzymują wszyscy funkcjonarjusze jednolity dodatek rodzinny.

Klasa miejscowości	Rodzina mała	Rodzina średnia	Rodzina duża
I	3.000	5.000	7.000
II i III	2.700	4.500	6.500
IV	2.400	4.200	6.000

OKÓLNIK № 384

do pp. Dyrektorów Departamentów, Naczelników Wydziałów, Wojewodów: Białostockiego, Kieleckiego, Krakowskiego, Lubelskiego, Lwowskiego, Łódzkiego, Nowogródzkiego, Poleskiego, Stanisławowskiego, Tarnopolskiego, Warszawskiego i Wołyńskiego, Kierowników wszystkich podległych Ministerstwu urzędów, oraz Przewodniczącycn Komisyj Weryfikacyjnych

w przedmiocie

jednolitej interpretacji postanowień art. 4 i 19 ustawy z dn. 13 lipca 1920 r. dotyczących zaliczania do wysługi lat służby wojskowej urzędników i funkcjonarjuszów państwowych.

Pismem z dn. 12.X.1921 r. № 22957 Prezydjum Rady Ministrów zwróciło uwagę, że postanowienia art. 4 i 19 Ustawy z dnia 13 lipca 1920 roku o uposażeniu urzędników i niższych funkcjonarjuszów państwowych (Dz U. Rz. P. № 65 poz. 429) w praktyce Komisji Weryfikacyjnej są niejednolicie interpretowane, w szczególności niejednolitem jest traktowanie spraw zaliczania do wysługi lat służby wojskowej urzędników i funkcjonarjuszów państwowych.

Sprawa powyższa już raz wyjaśniona została w punkcie 2 okólnika № 258 (Dz. U. M. R. i D. P. z 1921 r. № 2).

W celu usunięcia wszelkiej wątpliwości w tej sprawie wyjaśniam, że użyte w Ustawie wyrażenie, iż „inna służba wojskowa zalicza się, o ile urzędnik nie spełniał jej równocześnie z państwową służbą cywilną" ma na celu zaliczenie urzędnikowi lub funkcjonarjuszowi państwowemu do wysługi lat tego czasu służby wojskowej, który nie zostaje mu zaliczony do wysługi lat już z innego tytułu, a mianowicie służby cywilno-państwowej. O ile zaś urzędnik lub funkcjonarjusz państwowy pełni służbę wojskową wskutek mobilizacji lub częściowego uzupełnienia do stanu wojennego w czasie, gdy nie przestaje pozostawać na urzędzie cywilno-państwowym i dla spełnienia obowiązku służby wojskowej, z powodu powołania go do armji w powyżej przytoczonych wypadkach, otrzymuje tylko od swej przełożonej władzy cywilnej urlop—czas ten zaliczony mu zostaje z tytułu jego służby cywilnej.

Podobnież służbę wojskową urzędników, lub funkcjonarjuszów państwowych, odbytą przed wstąpieniem ich do służby cywilnej, należy sto-

sownie do postanowień art. 4 powołanej na wstępie Ustawy, oraz art. 10 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 1920 roku (Dz. U. R. P. № 77, poz. 520), zaliczyć do wysługi lat tylko w wypadkach, gdy służba ta odbywana była wskutek mobilizacji lub częściowego uzupełnienia do stanu wojennego, ewentualnie wskutek ćwiczeń rezerwowych.

Decyzję co do zaliczenia do wysługi lat czasu dobrowolnej służby wojskowej, określonego w ust. 2 p. 2 okólnika № 258, należy jak dotąd wstrzymać aż do wejścia w życie Ustawy o państwowej służbie cywilej.

Proszę Panów o ścisłe przestrzeganie postanowień w niniejszym okólniku zawartych.

Warszawa, dnia 23 grudnia 1921 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Dyrektor Departamentu Ogólnego:
Ubysz.

OKÓLNIK № 385

do pp. Dyrektorów Departamentów, Naczelników Wydziałów: Osobowego i Budżetowo-Rachunkowego, Dyrektora Zarządu Stadnin Państwowych, Wojewodów: Krakowskiego, Lwowskiego, Stanisławowskiego i Tarnopolskiego, oraz Naczelnika Zarządu Okręgowego Lasów Państwowych we Lwowie.

w przedmiocie

przyznawania zapomóg wojennych (alimentacyj i dodatków drożyźnianych rodzinom b. funkcjonarjuszów państwowych austrjackich).

Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 29 października 1921 r. № 747/EM podało do wiadomości treść zarządzenia, wydanego w powyższym przedmiocie do Izby Skarbowej we Lwowie.

W myśl tego zarządzenia rodzinom b. urzędników państwowych austrjackich, którzy ostatnio pełnili obowiązki na terenie, włączonym do obszaru Rzeczypospolitej Polskiej, a którzy z powodu wypadków wojennych zmuszeni byli jeszcze w czasach b. rządów zaborczych teren ten opuścić (o ile miejsce ich pobytu nie jest znane), wypłacać można zapomogi wojenne (alimentacje) do wysokości pensyj wdowich, względnie sierocych, przypadających według austrjackiej ustawy emerytalnej, jeżeli urzędnik dany miał już w chwili wyjazdu z kraju prawo do emerytury i mógłby obecnie na podstawie ustawy o obywatelstwie starać się o uznanie go za obywatela Państwa Polskiego.

Od alimentacyj tych przyznawać można dodatki drożyźniane austrjackie według wymiaru dla pensyj wdowich i sierocych, a również i polskie, w tym jednak tylko razie, o ile urzędnik dany w czasie czynności służbowej nie odnosił się wrogo do narodowości polskiej.

Komunikując o powyższem proszę Panów o ścisłe stosowanie zasad w niniejszym okólniku podanych przy rozpoznawaniu odnośnych podań

z resortu Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych, przyczem zwracam uwagę, że alimentacje te winny być przyznawane i asygnowane po uprzedniem porozumieniu z właściwą Izbą Skarbową.

Warszawa, dnia 23 grudnia 1921 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Dyrektor Departamentu Ogólnego:
Ubysz.

OKÓLNIK № 386

do pp. Dyrektorów Departamentów, Naczelników Wydziałów, Wojewodów: Białostockiego, Kieleckiego, Krakowskiego, Lubelskiego, Lwowskiego, Łódzkiego, Nowogródzkiego, Poleskiego, Tarnopolskiego, Warszawskiego i Wołyńskiego oraz kierowników wszystkich podległych Ministerstwu Urzędów

w przedmiocie

ścisłego stosowania uchwały Rady Ministrów z dnia 12 lipca 1921 r. o przyjmowaniu inwalidów i zdemobilizowanych żołnierzy do służby w urzędach państwowych.

Rada Ministrów w dniu 17 listopada 1921 r. wznowiła swą uchwałę z dnia 12 lipca 1921 r. o przyjmowaniu na posady państwowe inwalidów oraz zdemobilizowanych żołnierzy.

Sprawa ta była przedmiotem okólników №№ 294, 337 i 358 (Dz. Urz. M. R. i D. P. z 1921 r. №№ 10, 19 i 23). W okólnikach tych poleciłem Panom przy obsadzaniu posad w pewnych kategorjach czynności lub przy przyjmowaniu pracowników dziennych (akordentów) do robót leśnych i rolnych dawać zasadniczo pierwszeństwo inwalidom wojennym, choćby niezupełnie nawet wykwalifikowanym, lecz przedstawiającym rękojmię, że w niedługim czasie odpowiedzą wymogom swego zajęcia. Podałem również do wiadomości, że przy zamierzonem obsadzaniu wakujących stanowisk, winni Panowie zwracać się po pracowników w Warszawie do Departamentu Pośrednictwa Pracy (ul. Marszałkowska 84), a na prowincji — do któregokolwiek z państwowych urzędów pośrednictwa pracy, w których to urzędach skoncentrowana została akcja pośrednictwa pracy dla żołnierzy. Wykaz państwowych urzędów pośrednictwa pracy dołączony został, jako załącznik do okólnika № 358 (Dz. Urz. M. R. i D. P. z roku 1921 № 23). Prócz tego poleciłem Panom co miesiąc sporządzać według stanu ostatniego dnia każdego miesiąca wykazy zdemobilizowanych żołnierzy i inwalidów, zatrudnionych w danym urzędzie i nadsyłać je wraz z odnotowaniem, jakie czynności pracownicy ci pełnią, do Ministerstwa Rolnictwa i D. P. (Wydział Osobowy).

Przypominając Panom wyżej powołane przepisy, z całym naciskiem podkreślam konieczność ścisłego ich stosowania.

Sprawa dania pracy licznym rzeszom zdemobilizowanych, którzy, pozostając przez czas dłuższy w wojsku, wytrąceni zostali z normalnej kolei swych zajęć zarobkowych, jest spełnieniem przez Państwo naturalnego

wobec nich obowiązku. Ponadto wśród zdemobilizowanych niewątpliwie znajdują się ludzie, których energję lub zdolności Państwo z całym pożytkiem dla siebie wyzyskać może i powinno.

Ufam, że Panowie dołożą wszelkich starań, aby wakujące w Ministerstwie Rolnictwa i Dóbr Państwowych lub podległych mu urzędach stanowiska zostały obsadzone zgodnie z postanowieniami niniejszego okólnika.

Warszawa, dnia 27 grudnia 1921 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Dyrektor Departamentu Ogólnego;
Ubysz.

OKÓLNIK № 387

do pp. Dyrektorów Departamentów, Naczelników Wydziałów, Wojewodów: Białostockiego, Kieleckiego, Krakowskiego, Lubelskiego, Lwowskiego, Łódzkiego, Nowogródzkiego, Poleskiego, Stanisławowskiego, Tarnopolskiego, Warszawskiego i Wołyńskiego oraz Kierowników wszystkich podległych Ministerstwu urzędów

w przedmiocie

przesyłania do Izby Kontroli odpisów umów, zawieranych przez urzędy i organy Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Stosownie do art. 6 ustawy z dn. 3 czerwca 1921 r. o kontroli państwowej (Dz. Ust. Rz. P. № 51, poz. 314) do zadań kontroli faktycznej należy między innemi badanie umów oraz wszelkich zobowiązań, zaciąganych przez urzędy i organy państwowe.

Wszystkie zatem urzędy i organy M-stwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych, uprawnione do zawierania umów, bądź zaciągania zobowiązań, winny niezwłocznie po zawarciu nadesłać do właściwej Izby Kontroli odpisy tych umów, które opiewają na sumę wyższą, niż 10 miljonów marek, bądź też zawarte są na termin dłuższy, niż pół roku.

Niezależnie od tego urzędy te przesyłać winny do właściwej Izby Kontroli w pierwszych dniach każdego miesiąca wykazy wszystkich zawartych w ciągu ubiegłego miesiąca umów. W wykazie tym należy zaznaczyć, które z tych umów były już do Izb Kontroli w odpisach przesłane oraz wyszczególnić: a) datę zawarcia umowy, d) przedmiot dostawy, c) firmę, z którą umowa została zawarta, d) ilość przedmiotów, e) cenę w walucie polskiej lub zagranicznej, f) wysokość wypłaconej zaliczki, g) termin trwania umowy i h) uwagi.

Proszę Panów o niezwłoczne wydanie odpowiednich zarządzeń oraz kontrolę nad ścisłem przestrzeganiem postanowień w niniejszym okólniku zawartych.

Warszawa, dnia 27 grudnia 1921 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Dyrektor Departamentu Ogólnego:
Ubysz

OKÓLNIK № 388

do pp. Dyrektorów Departamentów, Naczelników Wydziałów, Wojewodów: Białostockiego, Kieleckiego, Krakowskiego, Lubelskiego, Lwowskiego, Łódzkiego, Nowogródzkiego, Poleskiego, Stanisławowskiego, Tarnopolskiego, Warszawskiego i Wołyńskiego oraz Kierowników wszystkich podległych Ministerstwu urzędów

w przedmiocie

zcentralizowania spraw dotyczących opieki nad zagranicznemi stowarzyszeniami humanitarno społecznemi w Biurze Misyj Zagranicznych.

Według otrzymanych z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych wiadomości przedstawiciele cudzoziemskich misyj humanitarnych, działających na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, zwracają się nieraz do poszczególnych urzędów państwowych o udzielenie im rozmaitych ułatwień, w razie zaś otrzymania w tym urzędzie decyzji odmownej, osoby te zwracają się do innego urzędu państwowego i tam częstokroć uzyskują załatwienie tej samej sprawy w sensie przychylnym.

W celu usunięcia takich wypadków, niewątpliwie podważających powagę urzędów państwowych polskich, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, któremu powierzony został nadzór nad działalnością i opieką nad zagranicznemi stowarzyszeniami humanitarno - społecznemi, w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Zagranicznych, utworzyło, jako wspólną ekspozyturę tych Ministerstw, Biuro Misyj Zagranicznych, w którem zcentralizowano załatwianie wszystkich spraw, dotyczących opieki nad temi stowarzyszeniami oraz ułatwiania im działalności w naszym kraju.

Podając o tem do wiadomości, proszę Panów, aby na przyszłość przedstawiciele zagranicznych misyj humanitarnych, zgłaszający się do Ministerstwa Rolnictwa i D. P., względnie do podwładnych mu urzędów o udzielenie im jakichkolwiek ułatwień i pomocy, kierowani byli do wymienionego wyżej Biura Misyj Zagranicznych, którego siedziba mieści się w Warszawie (pałac Brühlowski) przy ul. Fredry 3.

Warszawa, dnia 27 grudnia 1921 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Dyrektor Departamentu Ogólnego:
Ubysz

OKÓLNIK № 389

do pp. Dyrektorów Departamentów i Naczelników Wydziałów

w przedmiocie

trybu załatwiania pism Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

W okólniku № 368 (Dz. Urz. M. R. i D. P. z r. 1921 № 25) zwróciłem uwagę Panów na konieczność szybkiego załatwiania pism Ministerstwa

Spraw Zagranicznych w sprawach, poruszanych przez przedstawicieli państw obcych w Rzeczypospolitej Polskiej.

Szybkie i dokładne załatwianie pism wyżej wymienionej kategorji jest bezwarunkowo niezbędne nietylko w celu wykazania sprawnego działania administracji państwowej polskiej, ale i dla uniknięcia skarg i zażaleń ze strony przedstawicielstw państw obcych, a także dla zapewnienia należytej opieki obywatelom i interesom polskim zagranicą, co jest możliwe tylko wówczas, gdy interwencje przedstawicielstw państw obcych, zmierzające podobnież do zapewnienia opieki obywatelom i interesom tych państw, będą załatwiane przez władze polskie z odpowiednią energją i dokładnością.

Z uwagi na powyższe ustalam następujący tryb załatwiania pism Ministerstwa Spraw Zagranicznych:

Wszystkie pisma Ministerstwa Spraw Zagranicznych, zawierające interwencje poselstw, kierowane będą odtąd przez Biuro Podawcze Ministerstwa Rolnictwa i D. P. do Wydziału Prezydjalnego, który przesyłać je będzie właściwemu departamentowi do załatwienia.

Jednocześnie Wydział Prezydjalny, w porozumieniu z departamentem, który pismo załatwi, ustali, w jakim terminie będzie mogła być udzielona ostateczna odpowiedź i termin ten niezwłocznie zakomumikuje Ministerstwu Spraw Zagranicznych. Również zadaniem Wydziału Prezydjalnego będzie dopilnowanie tego terminu oraz ustalenie ostatecznej redakcji projektu odpowiedzi, nadesłanego z departamentu, który pismo załatwiał.

Odtąd zatem żadne pisma w sprawach, poruszonych przez przedstawicielstwa państw obcych w Rzeczypospolitej Polskiej, nie mogą wyjść z zarządu centralnego Ministerstwa inaczej, jak tylko za pośrednictwem Wydziału Prezydjalnego.

Proszę Panów o podanie powyższego do wiadomości podwładnych urzędów oraz o ścisłe przestrzeganie postanowień w niniejszym okólniku podanych.

Warszawa, dnia 29 grudnia 1921 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Dyrektor Departamentu Ogólnego:
F. Ubysz

OKÓLNIK № 390

do pp. Dyrektorów Departamentów, Naczelników Wydziałów, Wojewodów: Białostockiego, Kieleckiego, Krakowskiego, Lubelskiego, Lwowskiego, Łódzkiego, Nowogródzkiego, Poleskiego, Stanisławowskiego, Tarnopolskiego, Warszawskiego i Wołyńskiego oraz Kierowników wszystkich podległych Ministerstwu urzędów

w przedmiocie

uzupełnienia dodatków drożyźnianych dla funkcjonarjuszów państwowych, mających swą siedzibę służbową w miejscowościach zaliczonych do piątej klasy.

Na zasadzie uchwały Rady Ministrów z dnia 28 sierpnia 1921 r., podanej Panom do wiadomości w okólniku Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Pań-

stwowych № 348 (Dz. Urz. M. R. i D. P. z 1921 r. № 21), piąta klasa miejscowości dla oznaczenia dodatków drożyźnianych zniesioną została od dn. 1 sierpnia 1921 r. (nie zaś od dn. 1 września, jak to omyłkowo podano w okólniku № 348), a tem samem te miejscowości, zaliczone do piątej klasy, przeszły od tegoż terminu do czwartej klasy dodatków drożyźnianych.

W związku z powyższą uchwałą Rady Ministrów. Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 18 listopada 1921 r. № 21167 D.B. zarządziło wypłatę uzupełnienia dodatku drożyźnianego dla funkcjonarjuszów państwowych, mających swą siedzibę służbową w miejscowościach zaliczonych do piątej klasy, do wysokości dodatku drożyźnianego, ustalonego dla miejscowości, zaliczonych do czwartej klasy, wedle każdocześnie obowiązującego mnożnika tegoż dodatku drożyźnianego dla czwartej klasy, począwszy od dnia 1 sierpnia 1921 r.

Wydatek, spowodowany wypłatą powyższego uzupełnienia, należy odnieść w budżecie Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych na pozycję dodatków drożyźnianych.

Proszę Panów o niezwłoczne wydanie odpowiednich zarządzeń wykonawczych.

Warszawa, dnia 29 grudnia 1921 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w/z. *Z. Chmielewski*

Dyrektor Departamentu Ogólnego:
Ubysz.

OKÓLNIK № 391

do pp. Dyrektorów Departamentów, Naczelników Wydziałów, Wojewodów: Białostockiego, Kieleckiego, Krakowskiego, Lubelskiego, Lwowskiego, Łódzkiego, Nowogródzkiego, Poleskiego. Stanisławowskiego, Tarnopolskiego, Warszawskiego i Wołyńskiego oraz Kierowników wszystkich podległych Ministerstwu urzędów

w przedmiocie

wypłacania „pośmiertnego” (pozgonnego) po zmarłych funkcjonarjuszach państwowych.

Według pisma Ministerstwa Skarbu z dnia 14 marca 1921 r. № 3250/DB począwszy od dnia 1 stycznia 1921 r. kredyt na wypłatę „pośmiertnego” (pozgonnego) po zmarłych w służbie czynnej urzędnikach i funkcjonarjuszach państwowych, przewidzianego w art. 32 „Tymczasowych Przepisów Służbowych dla urzędników państwowych” z dnia 11 czerwca 1918 r.—względnie w art. 38 późniejszej ustawy emerytalnej z dnia 28 lipca 1921 r. (Dz. U. Rz. P. № 70. poz. 466)—ześrodkowany został w dziale 4 budżetu Ministerstwa Skarbu w § 4 „Pośmiertne”.

Dla umożliwienia wypłat tych świadczeń Ministerstwo Skarbu powyższem pismem otworzyło w Centralnej Kasie Państwowej do dyspozycji Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych na okres od 1 stycznia do 31 marca 1921 r. kredyt w sumie 500.000 mk., późniejszym zaś pismem

z dnia 20 października 1921 r. № 16674/DB dalszy kredyt w sumie 1.500.000 mk.

Kredyty te mają służyć na pokrycie wydatków Centralnego Zarządu Ministerstwa Rolnictwa i D. P., jakoteż podwładnych urzędów na obszarze b. zaboru rosyjskiego. Prawo asygnowania w ramach powyższych kredytów przysługuje Ministerstwu jako Władzy Centralnej.

Kompetencja co do asygnowania „pośmiertnego" na obszarze b. zaboru austrjackiego nie ulega przez to żadnej zmianie, wydatki zaś na „pośmiertne" zarachowywane być winny również na tymże obszarze na § 4 działu 4 budżetu Ministerstwa Skarbu.

Stosownie do wyjaśnień Ministerstwa Skarbu, urzędnikom i funkcjonarjuszom państwowym, którzy zmarli po dniu 1 lipca 1920 r., a więc nabyli prawa, względnie otrzymali już uposażenie podług wymiarów, ustalonych ustawami z dnia 13 lipca 1920 r. (Dz. U. Rz. P. № 65 poz. 429 — 436), przysługiwało „pośmiertne" do wysokości trzymiesięcznej płacy wraz z wszystkiemi dodatkami, postanowienia zaś art. 38 powyżej powołanej ustawy emerytalnej co do wymiaru „pośmiertnego" w stosunku do pozostałej wdowy i dzieci żadnej zasadniczej zmiany nie wprowadzają.

Ze względu na to, że niektóre podległe Ministerstwu urzędy przekazywały „pośmiertne" do wypłaty na rachunek budżetu Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych, proszę Panów o niezwłoczne zakomunikowanie Ministerstwu Rolnictwa i Dóbr Państwowych (Wydział Budżetowo-Rachunkowy) sum, wypłaconych w ciągu roku 1921 na „pośmiertne" z podaniem działów, paragrafów i pozycyj, oraz Kas Skarbowych, które te wypłaty uskuteczniały.

Urzędy, które „pośmiertne" wypłacały, przedstawić winny dowody bądź w oryginałach, bądź też w odpisach, o ile oryginały złożone zostały do Okręgowych Izb Kontroli.

Sumami temi Centralny Zarząd Ministerstwa jeszcze przed końcem bieżącego roku budżetowego obciążyć musi budżet Ministerstwa Skarbu drogą asygnacyj obrotowych.

W przyszłości w sprawach przyznawania „pośmiertnego" stosować się należy ściśle do postanowień ustawy emerytalnej z dnia 28 lipca 1921 r. (Dz. U. Rz. P. № 70 poz. 466), tudzież Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 listopada 1921 r. (Dz. U. Rz. P. № 93 poz. 686)

Proszę Panów o niezwłoczne wydanie odpowiednich zarządzeń wykonawczych.

Warszawa, dnia 31 grudnia 1921 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski.*

Dyrektor Departamentu Ogólnego:
Ubysz.

OKÓLNIK № 392

do pp. Naczelników Zarządów Okręgowych Lasów Państwowych w Białowieży, Lwowie, Łucku, Radomiu, Siedlcach i Warszawie

w przedmiocie

wydawania pozwoleń na broń oraz pozwoleń na prawo polowania.

W okólniku № 132 z dn. 30 listopada 1921 r. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zniosło stosowany dotychczas tryb wydawania pozwoleń na broń urzędnikom i funkcjonarjuszom niższym, zatrudnionym w lasach państwowych, przez władze administracyjne I-ej instancji, odstępując te swoje uprawnienia, w myśl art. 63 i 64 ustawy leśnej (wydanie 1905 r. zbiór praw imperjum rosyjskiego 1.VIII część I) Ministerstwu Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Wobec tego zarządzam:

1) Do wydawania broni urzędnikom i funkcjonarjuszom niższym, zatrudnionym bezpośrednio w lasach państwowych do nadleśniczego włącznie, upoważniam Panów Naczelników Zarządów Okręgowych Lasów Państwowych.

2) Odpowiednie blankiety pozwoleń na broń oraz pozwoleń na kupno broni palnej Zarządy Okręgowe Lasów Państwowych otrzymają z Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych. W pozwoleniach tych będzie wyszczególniony rodzaj broni oraz stanowisko funkcjonarjusza, który pozwolenie to otrzymuje. Prócz podpisu Naczelnika Zarządu Okręgowego Lasów Państwowych pozwolenia te winny być opatrzone urzędową pieczęcią oraz winny zawierać fotografję funkcjonarjusza, który je otrzymuje.

3) Straży leśnej polecam wydawać pozwolenia na rewolwery, względnie sztucery. Pozwolenia na broń myśliwską mogą otrzymywać tylko ci funkcjonarjusze, których władza przełożona uzna za zupełnie godnych zaufania pod względem łowieckim.

4) Zarządy Okręgowe Lasów Państwowych prowadzić winny dokładną kontrolę wydawanych pozwoleń na broń; wykazy wszystkich funkcjonarjuszów leśnych, którzy otrzymali prawo noszenia broni, wraz z zaznaczeniem ich stanowisk służbowych, winny przesyłać właściwym władzom administracyjnym I-ej instancji, które to władze winny być zawiadomione niezwłocznie o każdym nowym funkcjonarjuszu, który takie prawo otrzymał.

5) W razie wyjścia ze służby funkcjonarjusza lasów państwowych wydane mu pozwolenie na broń winno być odebrane, o czem również zawiadomić należy właściwą władzę administracyjną I-ej instancji. Również i przy przeniesieniu funkcjonarjusza do innego okręgu, winien on wydane mu w poprzednim okręgu pozwolenie na broń zwrócić, wzamian za co otrzymać winien pozwolenie na broń od Zarządu Okręgowego Lasów Państwowych, w którego okręgu znajduje się nowe miejsce jego służby.

6) W wypadkach, gdyby władze administracyjne doszły do przekonania, że dany funkcjonarjusz w interesie bezpieczeństwa publicznego lub z jakiego innego powodu nie powinien posiadać broni palnej, będą one występowały z umotywowanemi wnioskami do właściwego Zarządu Okręgowego Lasów Państwowych o pozbawienie tego funkcjonarjusza prawa noszenia i używania broni. Funkcjonarjuszowi takiemu należy wówczas, po rozważeniu złożonego przez władze administracyjne I-ej instancji wniosku broń odebrać—względnie pozbawić go prawa używania broni do czasu urzędowego przeprowadzenia dochodzenia co do stawianych mu zarzutów.

7) Otrzymane w sposób wyżej wskazany pozwolenia funkcjonarjusze leśni obowiązani są okazywać na żądanie organom policji. Podaję przytem do wiadomości Panów, że organy policji, mające prawo sprawdzania tych dowodów, nie mogą samowolnie broni tej funkcjonarjuszom państwowym odbierać z wyjątkiem wypadku uzasadnionego podejrzenia bezprawnego posiadania broni lub przestępstwa. Winni oni przytem niezwłocznie zawiadomić w drodze służbowej o odebraniu broni właściwy Zarząd Okręgowy Lasów Państwowych.

Co się tyczy wydawania pozwoleń na prawo polowania, czyli t. zw. kart łowieckich, to stosownie do art. 324, 329, 334 i 359 ustawy gospodarstwa wiejskiego, wydanie 1903 r. (zbiór praw imperjum rosyjskiego tom XII, część II), pozwolenia takie wszyscy urzędnicy i funkcjonarjusze niżsi Zarządu Lasów Państwowych otrzymywać będą bezpłatnie od właściwych władz administracyjnych.

Funkcjonarjusze niżsi pozwolenia na prawo polowania otrzymywać będą mogli tylko na wniosek ich władz przełożonych, względnie na mocy otrzymanego od władz przełożonych zaświadczenia o przysługującym im prawie polowania, z podaniem rewiru na gruntach państwowych, w którem to prawo mogą wykonywać.

O ile funkcjonarjusz państwowy pragnie polować nie na przyznanym mu rewirze państwowym, lecz na innym obszarze (prywatnym lub gminnym), winien wówczas zastosować się do wszystkich przepisów obowiązujących w tej mierze osoby prywatne, t. j. posiadać odpowiedni teren, uiszczać opłatę za kartę łowiecką i t. d.

Proszę Panów o niezwłoczne wydanie odpowiednich zarządzeń wykonawczych oraz o ścisłe przestrzeganie postanowień w niniejszym okólniku zawartych.

Warszawa, dn. 31 grudnia 1921 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Dyrektor Departamentu Leśnictwa:
J. Miklaszewski

OKÓLNIK № 393

do pp. Wojewodów: Białostockiego, Kieleckiego, Krakowskiego, Lubelskiego, Lwowskiego, Łódzkiego, Nowogródzkiego, Poleskiego, Stanisławowskiego, Tarnopolskiego, Warszawskiego i Wołyńskiego, Naczelników Zarządów Okręgowych Lasów Państwowych w Białowieży, Lwowie, Łucku, Radomiu, Siedlcach i w Warszawie i Nadleśniczych

w przedmiocie

bezpłatnego dostarczania sadzonek i palików z rozsadników i lasów państwowych dla obsadzania dróg publicznych.

W wykonaniu rezolucji Sejmu Ustawodawczego Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 października 1921 r., uchwalonej łącznie z ustawą o przepisach

porządkowych na drogach publicznych (Dz. Ust. Rz. P. № 89, poz. 656) zarządzam co następuje:

1) Sadzonki lub drzewka do wysadzania dróg publicznych wojewódzkich, powiatowych i gminnych, i paliki do ich umocowania mogą być, w miarę możności, wydawane bezpłatnie z rozsadników i lasów państwowych, o ile drogi te przechodzą przez grunty państwowe. Gdzie lasy państwowe, przylegające do drogi publicznej, nie mają odpowiedniego materjału sadzonkowego i palików, tam wydanie tych materjałów może być przekazane dalej położonym lasom państwowym; o ile odległość rozsadników i lasów państwowych od drogi publicznej jest tak wielka, że dostawa tych materjałów więcej kosztowałaby, niż ich zakupienie w rozsadnikach i lasach prywatnych, wówczas sadzonki lub drzewka, do wysadzania dróg i paliki nie mogą być wydawane z rozsadników i lasów państwowych.

2) Materjał drzewny, potrzebny do wysadzania dróg publicznych wojewódzkich, powiatowych i gminnych, przechodzących przez grunty prywatne, lub przylegających do nich, może być wydany bez żadnej za niego zapłaty z rozsadników i lasów państwowych tylko w razie, jeżeli fundusze samorządowe na budowę i utrzymanie dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych nie są zasilane przez zapomogi, udzielane ze Skarbu Państwa i niema w pobliżu lasu prywatnego, gromadzkiego, lub gminnego, z któregoby wydatek mógł być zaspokojonym.

3) Do czasu przejęcia dróg publicznych przez właściwe związki samorządowe stosownie do postanowień ustawy z dnia 10 grudnia 1920 r. o budowie i utrzymaniu dróg publicznych w Rzeczypospolitei Polskiej (Dz. Ust. R. P. z 1921 r. № 6 poz. 32), sadzonki lub drzewka do wysadzania tych dróg oraz paliki mogą być wydawane z lasów państwowych bezpłatnie tylko na wezwanie właściwego zarządu drogowego, bądź też urzędu lub instytucji, która zarząd ten obecnie wykonywuje.

4) W razie niemożności zaspokojenia całkowitego lub częściowego zgłoszonego do nadleśnicnictwa zapotrzebowania lub wydania, lub też w razie niemożności wydania materjału w oznaczonym terminie, nadleśniczy obowiązany będzie swą bezwzględną lub czasową odmowę dostatecznie uzasadnić, powiadamiając o tem właściwy zarząd drogowy, aby umożliwić mu wczesne zaspokojenie tych potrzeb gdzieindziej.

5) Na wydatek bezpłatny sadzonek, drzewek i palików nadleśniczy winien wystawić asygnację drukowaną, z właściwego asygnarjusza wyciętą, z zachowaniem wszystkich tych formalności i przepisów, jakie są zawarte w art 104—106 instrukcji służbowej dla nadleśniczych (Dz Urz. M. R. i D. P. № 25 z 1919 r.) i art. 55—68 przepisów prowadzenia rachunkowości i kasowości w nadleśnictwach (Dz. Urz. M R. i D. P. № 10 z 1919 r.).

Dla usprawiedliwienia bezpłatnego wydatku sadzonek drzewek i palików wezwanie właściwego zarządu drogowego powinno być dokleione do trzeciego egzemplarza (różowego) asygnacji, przesyłanego w myśl art. 64 przepisów prowadzenia rachunkowości i kasowości w nadleśnictwach (Dz. Urz. M. R. i D. P. z 1919 r. № 10) do Zarządu Okręgowego Lasów Państwowych.

6) Personel nadleśnictwa obowiązany jest przekonywać się, czy wydane bezpłatnie sadzonki lub drzewka i paliki z rozsadników i lasów państwowych zostały użyte rzeczywiście tylko na cele właściwe i, w razie stwierdzenia faktu użycia tych materjałów na cele inne, niż przeznaczone, powinny donieść o tem właściwemu zarządowi drogowemu, obliczyć wartość niewłaściwie zużytych meterjałów i sprawę przedstawić do decyzji Zarzadu Okręgowego Lasów Państwowych.

7) W tych wypadkach, w których powiatowy zwiazek samorządowy nie ustanowił przy drogach gminnych, przechodzących przez grunty

państwowe, lub przylegających do nich nie ustanowił wolnego od uprawy pasa gruntu na szerokości 75 cm., stosownie do art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1921 r. o przepisach porządkowych na drogach publicznych (Dz. Ust. Rz. P. № 89 poz. 656), obsadzenie dróg za rowami w myśl art. 18 ust. 3 powołanej ustawy jest obowiązkiem Państwa, jako właściciela gruntu przydrożnego, który posadzone drzewa utrzymuje i użytkuje. Wykonanie tego obowiązku leży w kompetencji Zarządów Okręgowych Lasów Państwowych bądź też urzędów wojewódzkich, zależnie od tego, czy droga przechodzi przez las, czy też przez majątek państwowy rolny.

8) Przepisy niniejszego okólnika mają zastosowanie jedynie do dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych.

Proszę Panów o niezwłoczne wydanie odpowiednich zarządzeń wykonawczych.

Warszawa, dnia 31 grudnia 1921 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Dyrektor Departamentu Leśnictwa:
J. Miklaszewski

OKÓLNIK № 394

do pp. Dyrektorów Departamentów, Naczelników Wydziałów, Wojewodów: Białostockiego, Kieleckiego, Krakowskiego, Lubelskiego, Lwowskiego, Łódzkiego, Nowogródzkiego, Poleskiego, Stanisławowskiego, Tarnopolskiego, Warszawskiego i Wołyńskiego oraz Kierowników wszystkich podległych mi urzędów

w przedmiocie

sposobu dokonywania wydatków w okresie od dn. 31 grudnia 1921 r. do dn. 31 stycznia 1922 r.

Pismem z dn. 29 listopada 1921 r. № 17199/GUK Ministerstwo Skarbu nadesłało następujący okólnik:

„W myśl zasad budżetowych i obowiązujących przepisów kredyty, przewidziane w budżecie na r. 1921, ważne są do 31 grudnia 1921 r. Dla uregulowania zaś należności, powstałych w tym okresie, Ministerstwo Skarbu ustaliło okres ulgowy do 31 stycznia r. 1922. W tym okresie mogą być realizowane w Kasach Skarbowych w granicach pozostałości kredytów ubiegłego okresu budżetowego wszystkie wydatki, dotyczące tego okresu, na podstawie asygnacyj, wystawionych bądź w roku ubiegłym, bądź w ciągu stycznia 1922 r. (do dnia 31 stycznia 1922 r. włącznie) bez list wierzycieli skarbu pod warunkiem, że w asygnacjach będzie wyraźnie zaznaczone, że rachunek lub inny dowód, usprawiedliwiający wydatek, został wystawiony w roku 1921 i że należność (naprz. przy poborach, djetach i t. p.) dotyczy tego roku.

Wydatki w terminie ulgowym mogą być dokonywane tylko w granicach pozostałości kredytów; wyjątek stanowią tylko pobory służbowe, co do

których Izby Skarbowe otrzymały zezwolenie Ministerstwa Skarbu na dokonywanie wypłat z przekroczeniem kredytu.

Wszystkie niewyczerpane do dnia 31 stycznia 1922 r. pozostałości kredytów wygasają i żadne wydatki na rachunek ich nie mogą być dokonywane. Niezrealizowane do tego dnia asygnacje mają Kasy Skarbowe zwrócić władzom asygnującym z odnośną adnotacją".

Podając Panom powyższe do wiadomości proszę o niezwłoczne wydanie odpowiednich zarządzeń wykonawczych oraz o ścisłe przestrzeganie zasad w cytowanem piśmie Ministerstwa Skarbu zawartych.

Warszawa, dnia 31 grudnia 1921 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Dyrektor Departamentu Ogólnego:
Ubysz

RUCH SŁUŻBOWY.

Na podstawie art. 10 „Tymczasowych przepisów służbowych dla urzędników państwowych" **w Ministerstwie Rolnictwa i Dóbr Państwowych zostali zamianowani:**

w Zarządzie Centralnym:

p. o. pomocnika referenta Leonard Krawulski — pomocnikiem referenta w Wydziale Ekonomiki Rolniczej Departamentu Rolnictwa od dn. 1 grudnia 1921 r.;
p. o. kancelistki Wanda Rutkowska — kancelistką w Kancelarji Głównej od dn. 1 grudnia 1921 r.;
p. o. kancelistki Zofja Karzycka — kancelistką w Kancelarji Głównej od dn. 1 grudnia 1921 r.;
p. o. sekretarza Edward Jasiński — sekretarzem w Kancelarji Głównej od dn. 1 grudnia 1921 r;
p. o. sekretarza Stefan Stosio — sekretarzem w Kancelarji Głównej od dn. 1 grudnia 1921 r.;
p. o. kancelistki Eugenja Zielińska — kancelistką w Kancelarji Głównej od dn. 1 grudnia 1921 r.;
p. o. kancelistki Irena Rudzka — kancelistką w Kancelarji Głównej od dn. 1 grudnia 1921 r.;
p. o. starszego referenta Andrzej Maj — starszym referentem w Wydziale Administracji Lasów Państwowych Departamentu Leśnictwa od dnia 1 grudnia 1921 r.

Tłoczono w Drukarni Państwowej
z polecenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych. № 16254

Cena 75 mk.